81. REDNA SEJA VLADE RS

Ljubljana, 23. 11. 2023 - Vlada RS je na 81. redni seji, ki je potekala 22. 11. 2023, med drugim določila besedilo predloga novele Gradbenega zakona, predloga Zakona o minimalnem davku in predloga novele Zakona o javni rabi slovenščine. Vlada RS je sprejela tudi Uredbo o varnostni komunikaciji in minimalnih varnostnih ukrepih povezanih subjektov, se seznanila z Drugim poročilom o napredku pri koriščenju sredstev evropske kohezijske politike in sprejela Sklep o določitvi upravičencev do donacij iz dohodnine za leto 2023. Prav tako pa je sprejela Odzivno poročilo na revizijsko poročilo Računskega sodišča RS in potrdila splošna tematska prednostna področja delovanja Slovenije kot nestalne članice Varnostnega sveta OZN.

Predlog Zakona o spremembah Gradbenega zakona

S predlogom Zakona se, poleg nujnega reševanja kadrovske situacije gradbene inšpekcije, določa tudi postopna uvedba sistema eGraditev .

Spreminja se 89. člen Gradbenega zakona (GZ-1), s čimer se ureja kadrovska problematika gradbenih inšpektorjev. Z namenom rešitve kadrovske problematike gradbene inšpekcije se širi nabor možnih oseb, ki se lahko imenujejo za gradbenega inšpektorja. Po novem se dovoljuje nižja stopnja izobrazbe (prva stopnja) ob dodatnem pogoju štirih let delovnih izkušenj s področja graditve objektov. S tem se bo omogočila tudi delitev dela znotraj same inšpekcije.

Spreminja se tudi 137. člen GZ-1, ki ureja postopno uvedbo sistema eGraditve. Zaradi kompleksnosti sistema in obsežnega števila uporabnikov sistema eGraditve ni mogoče vzpostaviti do 1. januarja 2024 naenkrat na območju celotne Slovenije. Sprememba GZ-1 zato predvideva postopno uvedbo pri posameznih upravnih organih v letu 2024 in letu 2025. Zakon mora biti sprejet do konca leta, kar omogoča sprejetje po nujnem zakonodajnem postopku. Tako bo sistem eGraditev v celoti vzpostavljen s 5. januarjem 2026, ko bo uveden pri vseh upravnih organih. Do vzpostavitve sistem eGraditev se poslovanje izvaja na ustaljen način. Hkrati pa se investitorjem daje možnost, da se odločijo za poslovanje preko sistema eGraditev, če je ta že vzpostavljen pri pristojnem organu. Z zamikom datuma vzpostavitve sistema eGraditve se premika tudi sprememba načina plačila komunalnega prispevka iz postopka izdaje gradbenega dovoljenja na fazo prijave začetka gradnje, obveznost prijavljanje gradnje stavbe, ki je enostavni objekt in vzpostavitev gradbene parcele.

Predlog Zakona o minimalnem davku

Vlada RS je določila besedilo predloga Zakona o minimalnem davku (v nadaljevanju: Zakon), katerega cilj je zagotavljanje 15-odstotne svetovne minimalne davčne stopnje za skupine podjetij s prihodki, ki presegajo 750 milijonov evrov. Ta ukrep je rezultat intenzivnih pogajanj med 138 državami v okviru Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD) in skupine G20.

Predlog Zakona v slovenski pravni red tako prenaša evropsko direktivo o zagotavljanju globalne minimalne davčne stopnje za mednarodne skupine podjetij in velike domače skupine v Uniji. Priprava predloga Zakona in njegov sprejem sta nujna, ker je treba direktivo EU prenesti v domačo zakonodajo do 31. 12. 2023. Sistem se bo začel uporabljati za poslovna leta, ki se začnejo z 31. 12. 2023.

Cilj predloga ZMD je doseganje svetovne minimalne davčne stopnje in obdavčitve za subjekte v sestavi velikih skupin podjetij (mednarodnih in domačih) na podlagi skupnega pristopa iz vzorčnih pravil OECD in harmoniziranih pravil iz direktive EU. Ta cilj bo Slovenija, kot druge države članice EU in tretje države, dosegla z ustrezno implementacijo oziroma prenosom navedenih mednarodnih pravil v nacionalno pravo in z nadaljnjim izvajanjem. ZMD bo del novega sistema globalnega minimalnega davka, dogovorjenega in delujočega (glede na sprejem v drugih jurisdikcijah) na svetovni ravni.

S predlogom ZMD tako izpolnjujemo mednarodne zaveze Slovenije na ravni EU in OECD.

Gre za povrhnji davek, ki ga ni enačiti z veljavnim davkom od dohodkov pravnih oseb. Nova povrhnja obdavčitev naslavlja davčne prakse velikih, zlasti mednarodnih, skupin podjetij, ki preusmerjajo dobičke v jurisdikcije, kjer zanje velja zelo nizka ali ničelna obdavčitev. Velike skupine podjetij bodo plačale ustrezen delež davka ne glede na to, kje poslujejo. Predlog Zakona bo uvedel minimalno davčno stopnjo 15 odstotkov. To je samostojen zakon, ki bo veljal ločeno od Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb, saj gre pri izračunavanju povrhnjega davka za drugačen sistem od sistema davka od dohodkov pravnih oseb.

Namreč, minimalna obdavčitev oziroma povrhnji davek ne bo deloval kot davek, obračunan neposredno od dohodka subjekta, temveč se bo uporabljal za presežni dobiček v skladu s standardizirano osnovo in posebnim mehanizmom za izračun davka, da bi tako opredelili nizko obdavčeni dohodek v skupinah v obsegu. Skupine v obsegu so skupine, katerih letni prihodki, o katerih se poroča v konsolidiranih računovodskih izkazih krovnega matičnega subjekta, v vsaj dveh od štirih predhodnih poslovnih let znašajo 750 milijonov evrov ali več. Povrhnji davek bo dejansko davčno stopnjo skupine za ta dohodek zvišal na minimalno davčno stopnjo.

Predlog Zakona določa tudi izključene subjekte, za katere se pravila ne bodo uporabljala. Določa tudi vsebinsko izključitev dohodka, ki je nekakšna ugodnost oziroma zmanjšuje kvalificiran dohodek in s tem povrhnji davek, če gre za tako imenovane jurisdikcije/subjekte z vsebino. Za ravnovesje med cilji reforme svetovnega minimalnega davka in upravnim bremenom za davčne uprave in davčne zavezance predlog Zakon določa izključitev po načelu de minimis za mednarodne

skupine podjetij ali velike domače skupine, katerih povprečni prihodek je nižji od 10 milijonov evrov in katerih povprečni kvalificirani dohodek ali izguba v jurisdikciji znaša manj kot en milijon evrov. Take mednarodne skupine podjetij ali velike domače skupine ne plačajo povrhnjega davka za jurisdikcijo, čeprav je njihova dejanska davčna stopnja nižja od minimalne davčne stopnje v tej jurisdikciji. Zakon predvideva tudi tako imenovane varne pristane.

Slovenija je izbrala možnost, ki jo omogočajo vzorčna pravila OECD in tudi direktiva EU, in sicer, Slovenija v predlogu ZMD določa obveznost za domači povrhnji davek v Sloveniji, ki predstavlja tako imenovani nacionalni davek v okviru sistema, ki ga ureja zakon. Na ta način Slovenija uveljavlja prvo pravico obdavčenja in z vidika davčnih prihodkov zajame davek v svoj proračun oziroma ga ne prepusti drugim jurisdikcijam, ki bi ga pobrale v skladu z osnovnima praviloma zakona, običajno od krovnih matičnih podjetij, ki se nahajajo v teh drugih jurisdikcijah.

Za izvedbo sistema so bistveni naslednji koraki:

- Najprej se ugotovi, ali skupina izpolnjuje pogoje za predmetno obdavčitev, vključno ali sodi v obseg zakona.
- Ugotavljanje kvalificiranega dohodka ali izgube subjekta v sestavi je potrebno za izračun dejanske davčne stopnje v jurisdikciji in povrhnjega davka.
- Za izračun dejanske davčne stopnje, ki se izračuna po formuli, je potrebno določiti tudi prilagojene zajete davke v jurisdikciji.
- Minimalna obdavčitev oziroma povrhnji davek se uporabi od presežnega dobička (presežni dobiček je kvalificiran dohodek, zmanjšan za vsebinsko izključitev dohodka), če je dejanska davčna stopnja v jurisdikciji nižja od minimalne stopnje 15 odstotkov.
- Povrhnji davek se naloži na podlagi pravila o vključitvi dohodkov (in pravila o prenizko obdavčenih dobičkih, ki je varovalno pravilo) oziroma kot domači povrhnji davek v Sloveniji.

Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javni rabi slovenščine

Z novim zakonom se je varovanje slovenščine razširilo tudi na digitalno okolje: v operacijske sisteme računalnikov, pametnih mobilnikov, avtomobilov in drugih naprav, ki preko besedilnih ali govornih vmesnikov komunicirajo z uporabniki.

Zakon o javni rabi slovenščine (ZJRS) je bil sprejet leta 2004. Od takrat je minilo že skoraj dvajset let, medtem pa se je družbena stvarnost močno spremenila, predvsem na področju informacijsko-komunikacijskih tehnologij, ki močno vplivajo tudi na rabo slovenskega jezika.

Zakonodajalec pred skoraj dvajsetimi leti ni mogel predvideti tehnologij in storitev, ki so danes ključne za dostop do storitev informacijske družbe, kulturnih in medijskih vsebin, elektronskih storitev javne uprave (med drugim e-zdravja, e-davkov in

podobnega) ter do večine drugih informacij, ki jih državljani zbirajo, ustvarjajo in širijo prek digitalnih platform. Prav tako še niso bile razširjene pretočne storitve na zahtevo, ki jih globalni ponudniki tržijo po celotni Evropski uniji, trenutno pa večinoma niso na voljo v slovenskem jeziku.

Omenjene tehnologije in storitve so zato med uporabniki in strokovno javnostjo v zadnjih letih odprle več vprašanj, ali je veljavni Zakon o javni rabi slovenščine sploh zagotavljal ustrezno zaščito slovenskega jezika tudi v digitalnem okolju. Dopolnilo Zakona o javni rabi slovenščine tako naslavlja vsa odprta vprašanja, ki so se nabrala v zadnjih dvajsetih letih.

Uredba o varnostni dokumentaciji in minimalnih varnostnih ukrepih povezanih subjektov

Uredba je bila izdana na podlagi drugega odstavka 18.a člena Zakona o informacijski varnosti. Področje urejanja predloga uredbe je doslej urejala Uredba o informacijski varnosti v državni upravi, ki je bila izdana na podlagi zakona, ki ureja državno upravo in je urejala minimalne skupne zahteve glede informacijske varnosti državnih organov, organov lokalnih skupnosti, javnih agencij in nosilcev javnih pooblastil ter drugih subjektov, ki se povezujejo s centralnim informacijsko-komunikacijskim sistemom.

Uredba o informacijski varnosti je bila v neskladju s sistemskim zakonom s področja informacijske varnosti (ZInfV), ob tem praktično ni bilo mogoče nadzirati njenega izvajanja (razen v postopkih notranjih revizij), kar je bilo ocenjeno za veliko tveganje in izpostavljenost državnega centralnega informacijsko-komunikacijskega sistema kibernetskim grožnjam. Zato je bil sprejet Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o informacijski varnosti (ZInfV-B), ki je že na zakonski ravni v novem 18.a členu uredil osnovne obveznosti povezanih subjektov glede informacijske varnosti, za podrobnejše urejanje tega področja pa je pooblastil vlado (gre za predmetni predlog uredbe). Hkrati je ZInfV-B tudi še za te zavezance (povezane subjekte) na zakonski ravni uredil nadzor in sankcije za morebitne kršitve obveznosti. Po prehodni določbi 14. člena ZInfV-B je z dnem uveljavitve tega zakona prenehala veljati Uredba o informacijski varnosti, ki pa se uporablja do pričetka uporabe podzakonskega predpisa iz novega 18.a člena ZInfV-B.

Sicer bi morali povezani subjekti že sedaj izpolnjevati pogoje določene iz Uredbe o informacijski varnosti v državni upravi, ki je bistveno bolj obširna od predloga uredbe, zato prilagoditev predlagani uredbi ne bi smela povzročiti težav, osnovne obveznosti povezanih subjektov je ob tem predvidel že ZInfV-B, predlagana uredba jih le podrobneje ureja.

Drugo poročilo o napredku pri koriščenju sredstev evropske kohezijske politike v programskem obdobju 2014–2020 in 2021–2027

Vlada RS se je seznanila z Drugim poročilom o napredku pri koriščenju sredstev evropske kohezijske politike v programskem obdobju 2014–2020 in 2021–2027, ki zajema obdobje od 11. 10. 2023 do 10. 11. 2023. Na dan 10. 11. 2023 predstavljajo izplačila iz državnega proračuna 97 % pravic porabe, to je v skupni vrednosti 3,23 milijarde evrov (EU del), medtem ko je bilo povračil iz Bruslja 3,15 milijarde EUR (EU del) oziroma 94 %, kar Slovenijo postavlja na 6. mesto med državami članicami EU. Slovenija glede na dinamiko izvajanja programa in obveznosti do konca leta pričakuje 100 % realizacijo Operativnega programa 2014–2020. V okviru izvajanja Programa evropske kohezijske politike v programskem obdobju 2021-2027 je bilo izdanih deset odločitev o podpori v skupni vrednosti 65,93 milijona evrov (EU del), v poročanem obdobju za 4,37 milijonov evrov (EU del).

Sklep o določitvi upravičencev do donacij iz dohodnine za leto 2023

Vlada RS je seznam upravičencev do donacij iz dohodnine dopolnila s sedmimi novimi zavodi.

Vlada na podlagi Zakona o dohodnini in Uredbe o namenitvi dela dohodnine za donacije določi seznam upravičencev do donacij in ga v Uradnem listu Republike Slovenije objavi najpozneje do 30. septembra leta, za katero se odmerja dohodnina.

Sklep o določitvi upravičencev do donacij za leto 2023 je bil v uradnem listu objavljen 15. septembra 2023. Oktobra je nato Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje Ministrstvu za finance poslalo predlog, da na seznam uvrsti še sedem zavodov, in sicer med šole in vrtce. Finančno ministrstvo je zato seznam dopolnilo s sedmimi šolami oziroma vrtci.

Odzivno poročilo na revizijsko poročilo Računskega sodišča RS

Vlada RS je sprejela Odzivno poročilo na Revizijsko poročilo Računskega sodišča »Predlog zaključnega računa proračuna RS za leto 2022« in ga posreduje Računskemu sodišču.

Računsko sodišče je revidiralo Predlog zaključnega računa proračuna RS za leto 2022 in pravilnost izvršitve državnega proračuna za leto 2022. Cilja revizije sta bila izrek mnenja o predlogu splošnega dela predloga zaključnega računa (obsega bilanco prihodkov in odhodkov, račun finančnih terjatev in naložb ter račun financiranja) in izrek mnenja o pravilnosti izvršitve državnega proračuna za leto 2022.

Računsko sodišče je o Predlogu splošnega dela zaključnega računa za leto 2022 izreklo pozitivno mnenje. Ker ugotovljene napake pri izkazovanju prejemkov in izdatkov niso bile pomembne v delu, ki se nanaša na vladne proračunske uporabnike, pa je izreklo mnenje s pridržkom. Revizijsko poročilo poleg priporočil med drugim vsebuje tudi zahtevo za predložitev odzivnega poročila, ki ga morajo

Vlada RS, Ministrstvo za zdravje in Ministrstvo za pravosodje v roku 90 dni po prejemu revizijskega poročila predložiti Računskemu sodišču.

Vlada RS prilaga mnenje Državnega odvetništva o realnih možnostih vračila neupravičeno pridobljenih sredstev, kot izhaja iz Revizijskega poročila.

Vlada RS pojasnjuje, da naloženega ukrepa Računskega sodišča, ki se nanaša na spremembe podzakonskega akta in s tem povezan pričetek aktivnosti za uskladitev tarifnih razredov v Uredbi o notranji organizaciji, sistemizaciji, delovnih mestih in nazivih v organih javne uprave in v pravosodnih organih s tarifnim razredom, določenim v Kolektivni pogodbi za državno upravo, uprave pravosodnih organov in uprave samoupravnih lokalnih skupnosti – tarifni del, ni možno zakonito izvesti glede na veljavno zakonsko ureditev; bo pa Vlada RS problematiko izpostavila na pogajanjih s sindikati.

Vlada RS podaja pojasnilo glede načrta aktivnosti za sistemsko ureditev izmenskega dela za policiste in ureditev neenakomerno razporejenega delovnega časa.

Poročilo o delovanju Delovne skupine Vlade RS za implementacijo IBM Strategije

Vlada RS se je seznanila s Poročilom o delovanju Delovne skupine vlade za implementacijo Strategije skladnega upravljanja državne meje Republike Slovenije (IBM Strategija) za leto 2023.

Vloga delovne skupine je usklajevanje in upravljanje izvajanja IBM Strategije med vključenimi ministrstvi in službami. Delovna skupina enkrat letno pripravi poročilo, ki ga predloži vladi v seznanitev.

Delovna skupina je na sestanku 12. septembra 2023 sprejela sklep, da bo Policija kot vodilni organ za implementacijo IBM Strategije pripravila spremembe in dopolnila s svojega delovnega področja in s področja Tehnične in operativne strategije evropskega integriranega upravljanja zunanjih meja Evropske unije. Slednja predvideva implementacijo v nacionalne IBM Strategije do konca marca 2024. V skladu s tem bo delovna skupina do marca 2024 vladi posredovala spremembe in dopolnitve IBM Strategije.

Splošna tematska prednostna področja delovanja Slovenije v Varnostnem svetu OZN

Vlada RS je potrdila splošna tematska prednostna področja delovanja Slovenije kot nestalne članice Varnostnega sveta OZN: 1.) preprečevanje konfliktov, 2.) zaščita prebivalstva v oboroženih spopadih, 3.) ženske, mir in varnost ter 4.) podnebje, mir in varnost.

Združenje Občin Slovenije
The Association of Municipalities of Slovenia
E-Mail: info@zdruzenjeobcin.si
www.zdruzenjeobcin.si

Slovenija bo s 1. 1. 2024 nastopila dvoletni mandat nestalne članice Varnostnega sveta OZN, ki je eden od petih glavnih organov Združenih narodov in glavno mednarodno telo, odgovorno za vzdrževanje mednarodnega miru in varnosti. Kot nestalna članica se bomo ukvarjali z vsemi točkami na dnevnem redu Varnostnega sveta, tako s razmerami, ki se obravnavajo že dlje časa kot z morebitnimi novonastalimi krizami, ki bi ogrožale mir in varnosti.

Vsaka članica si mora za svoje delovanje izbrati okvirna prednostna področja, ki jim bo namenjala posebno pozornost. Splošna tematska področja, ki si jih je določila Slovenija odražajo naše zunanjepolitične prioritete in sledijo sloganu, pod katerim smo predstavljali svojo kandidaturo - "Krepimo zaupanje. Varujemo prihodnost."

Na prednostnem področju "preprečevanje konfliktov" bomo opozarjali na grobe in sistematične kršitve ter zlorabe človekovih pravic, ki bi lahko vodile v izbruh oboroženih spopadov; se zavzemali za krepitev in pravočasno sprejemanje ukrepov preventivne diplomacije, vključno z mediacijo; spodbujali krepitev sodelovanja z regionalnimi organizacijami, relevantnimi telesi in organi OZN ter civilno družbo.

Na prednostnem področju "zaščita prebivalcev v oboroženih spopadih" bomo pozivali k polnemu spoštovanju in izvajanju mednarodnega humanitarnega prava s poudarkom na zaščiti vodnih virov in vodne infrastrukture; podpirali delovanje mednarodnih sodišč, mednarodnih kazenskih tribunalov in drugih mehanizmov za zagotavljanje odgovornosti in pregon odgovornih za mednarodna hudodelstva ter delovanje humanitarnih organizacij, tudi na območjih, kjer veljajo sankcije.

Na prednostnem področju "ženske, mir in varnost" se bomo zavzemali za celovito, enakovredno in učinkovito vključevanje žensk v procese preprečevanja in razreševanja spopadov ter v prizadevanja za trajni mir. Iskali bomo tudi načine, kako naj Varnostni svet učinkoviteje naslavlja spolno nasilje, povezano s spopadi, in zagotavlja odgovornost zanj ter krepili sodelovanje žensk v tem organu OZN.

Na prednostnem področju "podnebje, mir in varnost" bomo pozorni na to, da so pri analizi in predvidevanju groženj upoštevana tveganja, povezana z učinki podnebnih sprememb, degradacijo okolja, prehransko varnostjo in varno oskrbo z vodo. Zagovarjali bomo sistematično umeščanje podnebja, okolja in vode v aktivnosti Varnostnega sveta OZN na področju preprečevanja in reševanja spopadov ter izgradnje miru ter tematiko podnebja, okolja in vode povezovali z drugimi prioritetami članstva.

***